

FRANSIZ AYDINLANMACILAR VE KAZANDIRDIKLARI

Nazife ARI*

Aydınlanma düşünürleri denildiğinde, aklımıza Charles Montesquieu, François Voltaire, Claude Adrien, Denis Diderot, gibi isimler gelmektedir. Montesquieu, aydınlanma döneminin en önemli düşünürlerinden birisidir. Siyaset kuramına büyük katkılar yapmış ve iklim teorisiyle bu alana yeni bir soluk kazandırmıştır. Farklı politik toplumlardaki, pozitif hukuk faktörlerinin çok çeşitli olduğunu söylemiştir. Bütün bu temel koşullara “yasaların ruhu” adını vermiştir. Bu bağlamda üç tür yönetim tarzı olduğuna işaret ederek bunları ‘despotizm, monarşi ve demokrasi’ olarak belirlemiştir. Evrensel bir insan doğası olduğunu kabul eden akılcılara karşı çıkmıştır ve kuvvetler ayrılığı prensibini ortaya atmıştır. Günümüz kuvvetler ayrılığından farklı olarak sınıflar arasında bir ayırım yapılması gereğini ön görmüştür. Bu sayede soyluları öne çıkarmayı planlamıştır.

Voltaire, Fransız Devrimi’nin babası sayılır. Ömrü boyunca yurttaşlık haklarını savunmuştur fakat demokrasiden yana değildir. Onun için en iyi yönetim şekli bir aydınlar monarşisi ya da aydınlanmacı mutlakıyettir. Voltaire’e göre din, halkın sorunsuz bir biçimde yönetimi için şarttır. Adrien, tüm insanların eşit olduğunu savunmuştur. Aynı zamanda kişinin oluşumunda çevresinin önemli bir payı olduğunu vurgulamıştır. Arzularımızın ve eylemlerimizin kaynağını bencillik olarak görmüş ama aydınlanmış ülkenin sivil yasalarının, bencilliği rekabete ve ulusal yarara dönüştürebileceğini de söylemiştir. Diderot, doğal dinin yeterli olduğunu savunmuştur. Ona göre Hristiyanlık ve Musevilik gibi dinler sonra ortaya çıkmıştır ve bir süre sonra yok olacaktır. Yazdıkları ve felsefesi ile Fransız Devrimini hazırlamıştır.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü İkinci Sınıf Öğrencisi